

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

KLASA: 023-03/11-06/00002
URBROJ: 533-09-11-0010

Zagreb, 30. ožujka 2011.

Na temelju članka 22., stavka 5. *Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi* („Narodne novine“, 87/08., 86/09., 92/10., i 105/10.) i članka 20., stavka 4. *Zakona o strukovnom obrazovanju* („Narodne novine“ 30/09.), ministar znanosti, obrazovanja i športa donosi

O D L U K U
O ELEMENTIMA I KRITERIJIMA ZA IZBOR KANDIDATA
ZA UPIS U SREDNJE ŠKOLE U ŠKOLSKOJ GODINI 2011./2012.

I.

Ovom odlukom utvrđuju se zajednički, posebni i dodatni elementi i kriteriji za izbor kandidata za upis u I. razred srednjih škola u Republici Hrvatskoj.

OPĆE ODREDBE

II.

U I. razred srednje škole upisuju se polaznici koji su završili osnovno obrazovanje, a unutar planiranoga broja upisnih mjesta.

Pod jednakim uvjetima u srednje škole upisuju se hrvatski državljani, Hrvati iz drugih država te djeca državljana država članica Europske unije.

Iznimno, polaznici u zanimanje policajac upisuju se prema uvjetima navedenim u točki XX. ove Odluke.

III.

U srednju školu može se upisati i redovito obrazovati i stranoga državljanina iz zemlje izvan Europske unije koji ispunjava najmanje jedan od sljedećih uvjeta:

1. ako za to postoji međudržavni ugovor ili drugi interes tijela državne ili lokalne vlasti, odnosno javnih ustanova;
2. ako takva osoba ima status izbjeglice u Hrvatskoj koji je utvrdilo ovlašteno upravno tijelo u Hrvatskoj;
3. ako je roditelj ili skrbnik te osobe hrvatski državljanin;
4. ako roditelj te osobe ima radnu dozvolu i dozvolu privremenoga boravka ili poslovnu dozvolu u Hrvatskoj;
5. ako roditelj te osobe ima odobren stalni boravak u Hrvatskoj;
6. ako je roditelj te osobe diplomatski ili poslovni predstavnik strane države u Hrvatskoj;
7. ako je takva osoba ili roditelj te osobe azilant ili tražitelj azila;
8. ako je takva osoba ili roditelj te osobe stranac pod supsidijarnom zaštitom ili stranac pod privremenom zaštitom.

ZAJEDNIČKA MJERILA I POSTUPCI UPISA

IV.

Za upis u I. razred redovitoga obrazovanja u srednjim školama prijavljenim kandidatima vrjednuju se i boduju:

- postignuti opći uspjeh u prethodnome obrazovanju prema ocjenama u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja;
- za upis u gimnazijske programe vrjednuje se postignuti uspjeh u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika i dva nastavna predmeta po izboru srednje škole od ponuđenih 5 dodatnih nastavnih predmeta: Kemija, Biologija, Fizika, Zemljopis i Povijest te za klasične gimnazije Grčki/Latinski jezik;
- za upis u programe obrazovanja za stjecanje strukovne i umjetničke kvalifikacije/zanimanja u trajanju od najmanje četiri godine, programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja u trajanju od tri i pol godine i tri godine te za programe obrazovanja za vezane obrte u trajanju od tri godine vrjednuje se postignuti uspjeh u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika i dva nastavna predmeta po izboru srednje škole od ponuđenih 7 dodatnih nastavnih predmeta: Kemija, Biologija, Fizika, Zemljopis, Povijest, Tehnička kultura i Likovna kultura;
- ocjena iz vladanja u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja;
- sposobnosti i darovitost;
- uspjeh u prethodnome obrazovanju na osnovi rezultata natjecanja učenika u znanju i vještinama;
- uspjeh u programima s povećanim opsegom
- uspjeh u otežanim uvjetima obrazovanja.

U slučaju da kandidatu u svjedodžbama za posljednje dvije godine osnovnoga obrazovanja nije upisana ocjena iz nekoga od predmeta koji je značajan za upis, za utvrđivanje broja bodova iz toga predmeta koristi se prosječna ocjena iz općega uspjeha u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja.

Ukoliko je kandidat u osnovnoj školi učio dva ili više stranih jezika, vrjednuje mu se bolja ocjena iz stranoga jezika, pod uvjetom da je taj jezik učio najmanje četiri godine, što dokazuje svjedodžbama.

Ako dva ili više kandidata u razredbenome postupku po svim osnovama vrjednovanja imaju jednak broj bodova, odluku o prednosti pri upisu kandidata donosi upisno povjerenstvo škole, na temelju prosjeka svih ocjena u razrednim svjedodžbama posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja izraženih na dvije decimale, o čemu izrađuje zapisnik.

Jednom utvrđeni popis nastavnih predmeta koji se boduje pri upisu obvezno se objavljuje u natjecanju za upis i primjenjuje se **tijekom cijeloga upisnog postupka**.

V.

Upis kandidata hrvatskih državljana koji se vraćaju iz iseljništva ili obrazovanja u inozemstvu

Pravo na izravni upis u srednju školu, bez vrjednovanja uspjeha u osnovnoj školi, osim u programe za koje se provjeravaju posebne sposobnosti, imaju:

- kandidati koji su se najmanje dva od posljednja tri razreda prethodnoga obrazovanja obrazovali u inozemstvu.

Za ostvarivanje prava na izravan upis, kandidat uz prijavnicu za upis prilaže i dokaze o boravku i razlozima boravka u inozemstvu te trajanju obrazovanja u inozemstvu (svjedodžbe, izjavu i slično).

VI.

Upis u srednjoškolske programe obrazovanja stranih državljana iz zemalja izvan Europske unije

Strani državljani iz zemalja izvan Europske unije, a koji ne ispunjavaju ni jedan od uvjeta iz točke III. ove odluke, mogu se upisati u srednju školu kao redoviti učenici, uz uvjet da plaćaju troškove školovanja.

Odluku o godišnjim troškovima školovanja, koji ne mogu biti manji od 2.500 kuna, donosi upravno tijelo osnivača nadležno za obrazovanje, na prijedlog školskoga odbora.

VII.

Praćenje nastave kandidata koji su osnovno obrazovanje završili u inozemstvu

Vrjednovanje uspjeha kandidata koji su osnovno obrazovanje završili u inozemstvu, provest će upisno povjerenstvo primjenjujući elemente vrjednovanja iz ove Odluke.

Za kandidata iz inozemstva koji želi započeti ili nastaviti srednje obrazovanje u Republici Hrvatskoj škola će samostalno provesti procjenu znanja i mogućnosti praćenja nastave na hrvatskome jeziku.

Kandidata za kojega se ocijeni da neće biti u mogućnosti pratiti nastavu na hrvatskome jeziku, škola može upisati uz uvjet da tijekom školske godine pripremnom ili dopunskom nastavom, ili na drugi način, stekne znanja iz hrvatskoga jezika u mjeri koja će mu omogućiti praćenje i svladavanje nastavnih sadržaja.

VIII.

Sposobnosti i darovitosti kao kriteriji za upis

Sposobnosti i darovitosti kandidata dokazuju se i vrjednuju:

- na osnovi provjere (ispitivanja) specifičnih sposobnosti;
- na osnovi iznimnih rezultata u prethodnome obrazovanju u područjima važnim za izabranu vrstu programa;
- na osnovi rezultata natjecanja učenika u znanju, vještinama i sposobnostima koja se provode u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje
- na osnovi rezultata natjecanja školskih športskih društava za osnovne škole koja se organiziraju i izvode pod nadzorom Hrvatskoga školskog športskog saveza
- na osnovi kategorizacije Hrvatskoga olimpijskog odbora, Hrvatskoga paraolimpijskog odbora, odnosno Hrvatskoga športskog saveza gluhih.

IX.

Uvjeti za upis u umjetničke (likovne, glazbene i plesne) škole te upis kandidata športaša

Umjetničke (likovne, glazbene i plesne) škole provode ispitivanje darovitosti kandidata za pojedine vrste umjetničkoga izraza i utvrđuju rezultate u skladu sa sljedećim kriterijima:

PROGRAMI LIKOVNE UMJETNOSTI I DIZAJNA

U programe likovne umjetnosti i dizajna upisuju se kandidati koji iz općega uspjeha u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja i ocjena iz Hrvatskoga jezika, Matematike, stranoga jezika i dva nastavna predmeta po izboru srednje škole iz posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja, ostvare najmanje 30 bodova. Iznimka je dokazana osobita darovitost postizanjem maksimalnoga broja bodova iz posebne provjere darovitosti iz ove točke.

Dokazana darovitost za likovno izražavanje provjerava se:

- a) crtanjem olovkom ili ugljenom;
- b) slikanjem (tempera, gvaš ili akvarel).

Navedenom provjerom moguće je ostvariti najviše 60 bodova, dok se u programe likovne umjetnosti i dizajna ne mogu upisati kandidati koji nisu ostvarili najmanje 35 bodova.

Konačna ljestvica poretka kandidata utvrđuje se zbrajanjem bodova dobivenih provjerom likovnih sposobnosti, općega uspjeha i ocjena postignuća iz nastavnih predmeta po izboru srednje škole.

Ako dva ili više kandidata imaju isti ukupan broj bodova, upisuje se onaj kandidat koji je ostvario veći broj bodova iz provjere likovne darovitosti.

PROGRAMI GLAZBENE UMJETNOSTI

a) Kandidati koji su uspješno završili osnovno glazbeno obrazovanje ili drugi (II.) pripremni razred srednje glazbene škole upisuju se u I. razred četverogodišnjega srednjoškolskog glazbenog programa nakon provjere postignuća u stručnome dijelu, što obuhvaća provjeru postignuća u temeljnome predmetu (instrumentu) i solfeggiju te zbrojem ocjena iz prijašnjih razreda glazbene škole. Popis nastavnih predmeta iz glazbene škole koji se vrjednuju objavljuje se u sklopu natječaja za upis. Za upis u glazbeno-teorijski program, uz solfeggio, potrebno je i odgovarajuće umijeće (znanje i vještine) sviranja klavira. Redoviti učenici upisuju prvi razred srednje glazbene škole u dobi do 17 godina, a iznimno do 18 godina. Izuzetak od ove odredbe odnosi se na zanimanja glazbenik fagotist, tubist i kontrabasist do navršene 20. godine života te glazbenica pjevačica do navršene 22. godine života, odnosno glazbenik pjevač do navršene 24. godine života.

b) Kandidati koji nisu pohađali osnovnu glazbenu školu upisuju **prvi pripremni razred** srednje glazbene škole nakon prijamne audicije s ispitom sluha, glazbenoga pamćenja i ritma. Upis u prvi pripremni razred moguć je u obrazovnim programima za zanimanja: oboist, klarinetist, tubist, kornist, trubač, fagotist, trombonist, saksofonist, kontrabasist, udaraljaš, glazbenik – pjevač i glazbenik - teorijski smjer. Za sve ostale obrazovne programe, za koje je potrebno osnovno glazbeno obrazovanje, posebnom provjerom će se utvrditi moguće postojanje iznimnoga glazbenog talenta te će se i takvim kandidatima omogućiti upis u I. pripremni razred programa srednje glazbene škole. Za upis u pripreme razrede nije potrebno imati završenu osnovnu školu. U prvi pripremni razred upisuju se u pravilu kandidati s najviše navršenih 15 godina starosti, a iznimku čine zanimanja: glazbenik tubist, glazbenik kontrabasist i glazbenik fagotist do navršene 18.

godine života te glazbenica pjevačica, odnosno glazbenik pjevač koji se mogu upisati do navršene 20., odnosno 22. godine života.

PROGRAMI PLESNE UMJETNOSTI

Uvjeti za pristup upisu u I. razred srednje škole koja izvodi program plesne umjetnosti su završena osnovna plesna, odnosno baletna škola te uspješno položen stručni plesni dio razredbenoga postupka. Pored navedenoga, vrjednuje se i opći uspjeh u osnovnome plesnom, odnosno baletnom obrazovanju te uspjeh iz glavnih (plesnih) predmeta, koje utvrđuje škola i popis objavljuje u sklopu natječaja za upis.

Programne plesne umjetnosti mogu upisati i kandidati bez završenoga osnovnog plesnog, odnosno baletnog obrazovanja (npr. oni koji su bili članovi folklornih ili plesnih skupina, polaznici nekoga tečaja i sl.), a imaju završenu osnovnu školu, nakon položenoga ispita plesne darovitosti.

Prednost pri upisu imaju kandidati koji su na ispitu plesne darovitosti ostvarili veći broj bodova.

Umjetničke (likovne, glazbene i plesne) škole mogu provesti provjeru darovitosti zainteresiranih kandidata koji još nisu završili završni razred osnovnoga obrazovanja. Provjeru darovitosti škola je dužna javno oglasiti i navesti rokove i mjesto ispitivanja na način da budu dostupni svim zainteresiranim kandidatima.

Ukupni rezultat i ljestvica poretka utvrđuju se u rokovima propisanim Odlukom o upisu učenika.

X.

Upis kandidata u športske odjele

Pravo prijave za upis imaju kandidati koji iz postignutoga općeg uspjeha u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja i uspjeha iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika i dva nastavna predmeta po izboru srednje škole od ponuđenih 5, odnosno 7 dodatnih nastavnih predmeta iz posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja, ostvare minimalan broj bodova utvrđen za upis u gimnazije, odnosno druge vrste četverogodišnjih srednjih škola te prilože potvrdu odgovarajućega nacionalnog športskog saveza o športskome postignuću.

Učenik je dužan za upis u svaki sljedeći razred priložiti potvrdu iz stavka 1. ove točke.

VRJEDNOVANJE POSEBNIH REZULTATA U PRETHODNOME OBRAZOVANJU

XI.

U upisnome postupku vrjednuju se i rezultati koje su kandidati postigli na međunarodnim, državnim i županijskim/međužupanijskim natjecanjima učenika te na osnovi posebnih i iznimnih rezultata u prethodnome obrazovanju.

Kandidati koji su na državnome natjecanju sukladno Katalogu natjecanja i smotri učenika i učenica osnovnih i srednjih škola Republike Hrvatske koja se provode u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje ili međunarodnome natjecanju u znanju i vještinama, iz bilo kojega od predmeta posebno značajnih za upis, u pojedinačnoj konkurenciji osvojili prvo, drugo ili treće mjesto upisuju se izravno ukoliko ostvaruju minimalan broj bodova koji je škola utvrdila za upis.

XII.

Vrjednovanje ocjene iz vladanja u prethodnome obrazovanju

Ocjena „uzorno“ iz vladanja u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja kandidatu se vrjednuje s ukupno 1 bodom.

Vrjednovanje rezultata natjecanja

XIII.

VRJEDNOVANJE REZULTATA POSTIGNUTIH NA NATJECANJIMA ZNANJA I VJEŠTINA

Pravo na dodatne bodove ostvaruju kandidati na osnovi rezultata koje su postigli na natjecanjima iz Kataloga natjecanja i smotri učenika i učenica osnovnih i srednjih škola Republike Hrvatske koja se provode u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje, i to:

Vrsta natjecanja	Opis	Broj bodova koji se dodaju na bodove stečene temeljem ocjena općega i predmetnih uspjeha u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja
Državna ili međunarodna natjecanja	Prvo osvojeno mjesto kao pojedinci ili članovi skupine u bilo kojem od predmeta važnih za upis u pojedine vrste srednjoškolskih obrazovnih programa.	4 boda
	Drugo osvojeno mjesto kao pojedinci ili članovi skupine u bilo kojem od predmeta važnih za upis u pojedine vrste srednjoškolskih obrazovnih programa.	3 boda
	Treće osvojeno mjesto kao pojedinci ili članovi skupine u bilo kojem od predmeta važnih za upis u pojedine vrste srednjoškolskih obrazovnih programa.	2 boda
Županijska/međužupanijska natjecanja	Učenici koji su na natjecanjima iz navedenih predmeta kao pojedinci ili članovi skupine na županijskom natjecanju osvojili prvo mjesto.	3 boda

	Učenci koji su na natjecanjima iz navedenih predmeta kao pojedinci ili članovi skupine na županijskom natjecanju osvojili drugo mjesto.	2 boda
	Učenci koji su na natjecanjima iz navedenih predmeta kao pojedinci ili članovi skupine na županijskom natjecanju osvojili treće mjesto.	1 bod
Državna smotra LIDRANO	Učenci koji su pojedinačno sudjelovali	2 boda
	Učenci koji su skupno sudjelovali	1 bod
Natjecanja iz likovne kulture-LIK (u školama u kojima je likovna kultura jedan od predmeta i elemenata posebno važnih za upis)	Prvo mjesto na državnome natjecanju.	3 boda
	Drugo mjesto na državnome natjecanju.	2 boda
	Treće mjesto na državnome natjecanju.	1 bod
	Za najbolji likovni rad na županijskoj izložbi.	1 bod

Dokaz o sudjelovanju ili ostvarenome rezultatu na međunarodnome natjecanju izdaje organizator toga natjecanja.

Uvjerenje o sudjelovanju ili diplomu o ostvarenome rezultatu na natjecanju, u kojima su, uz podatke o natjecatelju i vrsti natjecanja, navedeni i podatci o osvojenome mjestu na natjecanju pojedinaca ili na natjecanju skupina s navedenim brojem članova skupine, za državno natjecanje izdaje Agencija za odgoj i obrazovanje, a za županijska/međužupanijska natjecanja županijska/međužupanijska povjerenstva za natjecanja.

VRJEDNOVANJE REZULTATA POSTIGNUTIH NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA

Kandidatima se vrjednuju rezultati koje su postigli na natjecanjima školskih športskih društava koja su ustrojena sukladno *Propisniku Državnog prvenstva školskih športskih društava osnovnih i srednjih škola Republike Hrvatske*, pod nadzorom stručnih povjerenstava Hrvatskoga školskog športskog saveza, i to:

Vrsta natjecanja	Opis	Broj bodova koji se dodaju na bodove stečene temeljem ocjena općega i predmetnih uspjeha u posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja
Natjecanja školskih športskih društava	Učenci koji su na državnome ili međunarodnome natjecanju kao članovi ekipe osvojili prvo mjesto.	4 boda
	Učenci koji su na državnome ili međunarodnome natjecanju kao članovi ekipe osvojili drugo mjesto.	3 boda

Učenici koji su na državnome ili međunarodnome natjecanju kao članovi ekipe osvojili treće mjesto.	2 boda
Učenici koji su kao članovi ekipe sudjelovali na državnome ili međunarodnome natjecanju	1 bod
Učenici koji su kao članovi ekipe osvojili prvo mjesto na županijskom natjecanju	1 bod

Pravo na dodatne bodove kandidati dokazuju odgovarajućim uvjerenjem Hrvatskoga školskog športskog saveza.

Za športove koji nisu u sustavu Državnoga prvenstva školskih športskih društava Republike Hrvatske uvjeti za ostvarivanje dodatnih bodova za osvojeno prvo mjesto na županijskome natjecanju jesu da športsko natjecanje organizira županijski školski športski savez ili Školski športski savez Grada Zagreba, da na natjecanju sudjeluje najmanje šest školskih športskih društava u istoj kategoriji te da je natjecanje na početku školske godine odobrio Hrvatski školski športski savez.

Kandidatima koji su temeljem postignutih športskih rezultata ostvarili status kategoriziranoga športaša od I. do VI. kategorije pripadaju dodatni bodovi, i to:

- vrhunskome športašu I. ili II. kategorije pripadaju 4 boda,
- vrhunskome športašu III. kategorije i vrsnome športašu IV. kategorije pripadaju 3 boda
- darovitome športašu V. ili VI. kategorije pripadaju 2 boda.

Pravo na dodatne bodove kandidat dokazuje rješenjem Hrvatskoga olimpijskog odbora, Hrvatskoga paraolimpijskog odbora, odnosno Hrvatskoga športskog saveza gluhih.

Pravo na dodatne bodove temeljem postignutih rezultata na športskim natjecanjima, odnosno statusa kategoriziranoga športaša pripada kandidatu za upis u sve srednje škole uključujući i škole s razrednim odjelima za športaše.

Kandidatu koji je sudjelovao na više natjecanja ili na natjecanjima iz više područja, vrsta ili razina (navedeno u ovoj točki) vrjednuje se samo jedan (najpovoljniji) rezultat.

Vrjednovanje ostalih iznimnih rezultata iz prethodnoga obrazovanja

XIV.

Kandidatima se vrjednuju i ostali iznimni rezultati iz prethodnoga obrazovanja, ukoliko su:

- istodobno završili osnovnu školu i najmanje četiri razreda glazbene ili plesne škole koja ima odobrenje za rad Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, s 2 dodatna boda za upis u bilo koji od obrazovnih programa
- u osnovnoj školi najmanje četiri školske godine učili jedan od klasičnih jezika dobivaju 2 dodatna boda za upis u klasičnu gimnaziju.

Pravo na dodatne bodove iz stavka 1. alineje 1. ove točke kandidat dokazuje razrednim svjedodžbama glazbenih ili plesnih škola.

Pravo na dodatne bodove iz stavka 1., alineje 2. ove točke kandidat dokazuje razrednim svjedodžbama osnovne škole koju je pohađao.

Kandidatu se vrjednuje samo jedan (najpovoljniji) iznimni rezultat iz prethodnoga obrazovanja.

VRJEDNOVANJE REZULTATA UČENJA U OTEŽANIM UVJETIMA PRETHODNOGA OBRAZOVANJA

Upis kandidata temeljem Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata te djece hrvatskih branitelja iz Domovinskoga rata

XV.

Djeca osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. *Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (NN 33/92., 57/92., 77/92., 58/93., 02/94., 76/94., 108/95., 82/01. i 103/03.)*, djeca civilni invalidi rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 8. navedenoga Zakona, djeca mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata I. skupine sa 100% oštećenja organizma čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. navedenoga Zakona, izravno se upisuju u srednje škole pod uvjetom da prijeđu bodovni prag koji je škola objavila u natječaju za upis te zadovolje na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to uvjet za upis.

Pravo iz stavka 1. ove točke ne mogu ostvariti osobe navedene u članku 9. *Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata*.

Pravo izravnoga upisa imaju i djeca smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskoga rata i djeca 100%-tnih hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskoga rata prve skupine, pod uvjetom da prijeđu bodovni prag koji je škola objavila u natječaju za upis te zadovolje na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to uvjet za upis.

Za ostvarivanje prava iz stavka 1. i 3. ove točke kandidat je, uz *prijavnicu za upis*, dužan priložiti odgovarajuća rješenja i potvrde nadležnih državnih tijela.

Upis kandidata s teškoćama

XVI.

Kandidati s teškoćama u razvoju

a) Kandidati s teškoćama u razvoju (tjelesno ili psihičko oštećenje nastalo kao posljedica oštećenja zdravlja) su kandidati čije su teškoće zbog intenziteta i trajanja imale značajan utjecaj na prethodno osnovno obrazovanje, a osnovnu školu završili su po redovitome nastavnom programu uz individualizirani pristup ili po prilagođenome nastavnom planu i programu.

Kandidati se mogu upisati u redovite programe srednjega obrazovanja s individualiziranim pristupom (metodama i nastavnim sredstvima i pomagalicama) ili po prilagođenim programima.

b) Učenici koji su osnovno obrazovanje završili po posebnim programima ili, iznimno, po prilagođenim programima, nastavljaju srednje obrazovanje u posebnim programima obrazovanja u srednjim školama ili posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama, odnosno ustanovama socijalne skrbi koje imaju odobrenje za provođenje srednjoškolskih programa obrazovanja za učenike s teškoćama u razvoju.

Kandidati s utvrđenim teškoćama u razvoju iz stavaka 1. i 2. ove točke imaju pravo izravnoga upisa.

Za ostvarivanje ovih prava kandidati iz stavaka 1. i 2., uz ostale upisne dokumente, prilažu:

- stručno mišljenje službe za profesionalno usmjeravanje o raspoloživim sposobnostima i motivaciji kandidata za nastavak obrazovanja s popisom preporuka (popisa zanimanja);
- mišljenje liječnika obiteljske medicine i/ili nadležnoga školskog liječnika i liječnika određene specijalnosti, koji su pratili kandidata tijekom prethodnoga obrazovanja, o mogućnostima nastavka obrazovanja te zapošljavanja s priloženim popisom zdravstvenih kontraindikacija, a na temelju medicinske specijalističke dokumentacije;
- rješenje ureda državne uprave u županiji, odnosno Gradskoga ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba o primjerenome obliku obrazovanja u osnovnoj školi;
- nalaz i mišljenje, odnosno rješenje nadležnoga centra za socijalnu skrb o pravima iz socijalne skrbi, ukoliko ih ostvaruje.

Odluku o takvome upisu u školu donosi ravnatelj škole po preporuci liječnika obiteljske medicine, nadležnoga školskog liječnika i liječnika određene specijalnosti.

O posebnostima upisa koje se ne mogu riješiti u školi, županijskome upravnom odjelu za obrazovanje i uredu državne uprave u županiji ili Gradskome uredu za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba u skladu s ovom odlukom, odlučuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

XVII.

Kandidati s teškoćama u učenju i problemima ponašanja

Kandidati s teškoćama u učenju, problemima ponašanja i emocionalnim problemima su učenici na čije je prethodno osnovno obrazovanje i postignuća utjecao jedan od navedenih čimbenika ili njihova kombinacija, a osnovno su obrazovanje završili po redovitome nastavnom programu uz individualizirani pristup.

Kandidatima s teškoćama u učenju, problemima u ponašanju i emocionalnim problemima dodaje se 15% bodova na broj bodova koji je utvrđen tijekom postupka vrjednovanja. S tako utvrđenim brojem bodova škola rangira kandidata na ukupnoj ljestvici poretka.

Kandidat iz stavka 1. ove točke ima pravo prijave pod uvjetom da je ostvario najmanje broj bodova (temeljem kriterija iz točke IV. ove Odluke i dodatnih bodova iz stavka 2. ove točke) koje je škola odredila kao bodovni prag te ukoliko zadovolji na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to uvjet za upis.

Za ostvarivanje ovih prava kandidati iz stavka 1. ove točke, uz ostale upisne dokumente, prilažu:

- stručno mišljenje službe za profesionalno usmjeravanje o raspoloživim sposobnostima i motivaciji kandidata za nastavak obrazovanja s popisom preporuka (popisa zanimanja);
- mišljenje liječnika obiteljske medicine i liječnika određene specijalnosti, koji su pratili kandidata tijekom prethodnoga obrazovanja, o mogućnostima nastavka obrazovanja;
- prilaže nalaz i mišljenje odnosno rješenje nadležnoga centra za socijalnu skrb o pravima iz socijalne skrbi, ukoliko ih ostvaruje.

O posebnostima upisa koje se ne mogu riješiti u školi, županijskome upravnom odjelu za obrazovanje i uredu državne uprave u županiji ili Gradskome uredu za obrazovanje,

kulturu i šport Grada Zagreba u skladu s ovom odlukom, odlučuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

XVIII.

Kandidati s teškoćama uvjetovanim odgojnim, socijalnim, ekonomskim, kulturnim i jezičnim čimbenicima

Kandidatu s teškoćama uvjetovanim odgojnim, socijalnim, ekonomskim, kulturnim i jezičnim čimbenicima te koji živi u uvjetima koji su mogli utjecati na uspjeh u osnovnoj školi (uz roditelja s posttraumatskim stresom ili teškom bolesti, uz nezaposlena oba roditelja, samohranoga roditelja, odnosno obitelji u stanju socijalno zaštitne potrebe) dodaje se 10% bodova na broj bodova koji je utvrđen tijekom postupka vrjednovanja. S tako utvrđenim brojem bodova škola rangira kandidata na ukupnoj ljestvici poretka.

Kandidat iz stavka 1. ove točke ima pravo prijave pod uvjetom da je ostvario najmanje broj bodova (temeljem kriterija iz točke IV. ove Odluke i dodatnih bodova iz stavka 1. ove točke) koje je škola odredila kao bodovni prag te ukoliko zadovolji na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to uvjet za upis.

Ista prava upisa imaju i djeca hrvatskih branitelja koja žive u posebnim uvjetima (uz roditelja s posttraumatskim stresom ili teškom bolesti uz nezaposlena oba roditelja, samohranoga roditelja, odnosno obitelji u stanju socijalno zaštitne potrebe i slično).

Za ostvarivanje navedenih prava kandidat je dužan uz prijavnicu za upis priložiti i odgovarajuće potvrde ili druge dokumente (potvrdu o statusu branitelja, liječničku potvrdu o teškoj bolesti ili posttraumatskom stresu roditelja, potvrdu o smrti roditelja, potvrdu o korištenju socijalne pomoći) izdanih od ovlaštenih službi u zdravstvu, socijalnoj skrbi, za zapošljavanje, obranu i skrb o braniteljima i dragovoljcima iz Domovinskoga rata i/ili izjavu o statusu samohranoga roditelja

Posebosti upisa koje se ne mogu riješiti u školi, županijskome upravnom odjelu za obrazovanje i uredu državne uprave u županiji ili Gradskome uredu za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba u skladu s ovom odlukom, rješava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Upis kandidata na osnovi Nacionalnoga programa za Rome

XIX.

Kandidatu za upis, koji je pripadnik romske nacionalne manjine, a živi u uvjetima koji su mogli utjecati na njegov uspjeh u osnovnoj školi, dodaje se 10% bodova na broj bodova koji je utvrđen tijekom postupka vrjednovanja. S tako utvrđenim brojem bodova škola rangira kandidata na ukupnoj ljestvici poretka.

Kandidat iz stavka 1. ove točke ima pravo prijave pod uvjetom da je ostvario najmanje broj bodova (temeljem kriterija iz točke IV. ove Odluke i dodatnih bodova iz stavka 1. ove točke) koje je škola odredila kao bodovni prag te ukoliko zadovolji na ispitu sposobnosti i darovitosti u školama u kojima je to uvjet za upis.

Za korištenje ovoga prava, uz ostale upisne dokumente, za upis u srednju školu kandidat uz prijavnicu prilaže:

- preporuku Vijeća romske nacionalne manjine, odnosno registrirane romske udruge;
- preporuku nadležnoga centra za socijalnu skrb;

- mišljenje službe za profesionalno usmjeravanje o sposobnostima i motivaciji kandidata za najviše tri primjerena programa obrazovanja.

O posebnosti upisa koje se ne mogu riješiti u školi, županijskome upravnom odjelu za obrazovanje i uredu državne uprave u županiji ili Gradskome uredu za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba u skladu s ovom odlukom, odlučuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

UPIS KANDIDATA U PROGRAM POLICIJSKE ŠKOLE

XX.

Za upis u III. razred Policijske škole prijavljuju se kandidati koji pohađaju ili su završili II. razred gimnazije ili strukovne škole u četverogodišnjemu trajanju.

Kandidati ne smiju biti stariji od 19. godina s danom zaključivanja natječaja za upis u Policijsku školu. U Policijsku školu mogu se upisati hrvatski državljani s prebivalištem u Republici Hrvatskoj.

Izbor i upis kandidata temelji se na:

- općemu uspjehu iz prethodnoga obrazovanja koji na kraju I. razreda i na prvome polugodištu, odnosno na kraju II. razreda mora biti najmanje dobar (3);
- ocjenama iz vladanja (I. i II. razred);
- uspjehu iz predmeta značajnih za nastavak školovanja, a to su: Hrvatski jezik, Matematika i strani jezik te Tjelesna i zdravstvena kultura;
- provjeri motoričkih sposobnosti (tjelesnih sposobnosti);
- psihologijskome testiranju;
- zdravstvenoj sposobnosti kandidata za obavljanje poslova policajca;
- sigurnosnoj provjeri.

Kandidati koji se prijavljuju za upis u III. razred Policijske škole moraju:

- biti psihofizički sposobni za zanimanje policajac, što će utvrditi nadležna liječnička komisija Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske;
- imati dobar vid i sluh;
- biti potrebne visine (ž-160 cm; m-170 cm).

UTVRĐIVANJE UKUPNOGA REZULTATA

XXI.

Ukupan rezultat kandidata utvrđuje se temeljem broja bodova koje je kandidat stekao po svim osnovama vrjednovanja (uspjehu u prethodnom obrazovanju, sposobnostima i darovitosti, uspjehu u natjecanjima i u znatno povećanim programima izobrazbe, u otežanim uvjetima obrazovanja). Temeljem ukupnoga rezultata škola utvrđuje ljestvicu poretka kandidata za upis i objavljuje je na školskoj oglasnoj ploči i mrežnim stranicama škole.

MINIMALNI BODOVNI PRAG

Sve srednje škole koje izvode programe obrazovanja u najmanje četverogodišnjemu trajanju, uz suglasnost ureda državne uprave u županiji, odnosno Gradskoga ureda za obrazovanje, kulturu i šport u Gradu Zagrebu, određuju broj bodova potrebnih za prijavu, a koji ne može biti manji od:

- **46 bodova za upis u gimnazije;**
- **40 bodova za upis u srednje škole koje provode programe obrazovanja u obrazovnome sektoru Ekonomija, trgovina i poslovna administracija;**
- **36 bodova za upis u ostale programe obrazovanja u trajanju od najmanje četiri godine.**

Škole na području od posebne državne skrbi, na otocima i škole s nastavom na jezicima nacionalnih manjina, broj bodova naveden u stavku 2. ove točke mogu umanjiti za najviše 5 bodova.

Jednom utvrđen broj bodova obvezno se objavljuje u natječaju za upis i primjenjuje **tijekom cijeloga upisnog postupka.**

Za programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja u trajanju od tri i pol i tri godine, za programe obrazovanja za vezane obrte u trajanju od tri godine i za programe obrazovanja za stjecanje niže stručne spreme, koji traju najmanje godinu dana, ne utvrđuje se minimalni broj bodova koji su potrebni za upis.

POSTUPCI

XXII.

Natječaj za upis škole će objaviti najkasnije do **15. lipnja 2011. godine**, i to objedinjeno po županijama ili skupinama županija. Upravni odjeli nadležni za obrazovanje u županijama zaduženi su za koordinaciju objave natječaja, sukladno uvjetima i sadržaju dogovorenim u uredu državne uprave u županiji, odnosno u Gradu Zagrebu u organizaciji Gradskoga ureda za obrazovanje, kulturu i šport.

Natječaj za upis treba sadržavati sljedeće podatke: upisne krugove, rokove za upis, broj upisnih mjesta za pojedino zanimanje/program, popis potrebnih dokumenata za upis i druge uvjete upisa koji se utvrđuju u skladu s ovom Odlukom.

Rokovi prijava za upis, razredbeni postupak i upis određuju se u skladu s Odlukom o upisu koju donosi ministar znanosti, obrazovanja i športa.

U svakome upisnom krugu kandidat se može prijaviti za upis samo u jednu školu i to u najviše tri programa obrazovanja koje je škola objavila za upis.

U postupku prijave za upis kandidat prilaže:

1. *Prijavnicu na natječaj* (obrazac prijavnice bit će objavljen na mrežnim stranicama ovoga ministarstva ili škole).
2. Svjedodžbe posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja.
3. Odgovarajuće dokumente kojima dokazuje neko od prava koje ima na temelju odredbi ove odluke (pravo na izravni upis ili pravo na vrjednovanje posebnih rezultata prethodnoga obrazovanja, obrazovanja u otežanim uvjetima i sl.).

U *prijavnici na natječaj* roditelj ili skrbnik obvezno potpisuje izjavu kojom školi daje pravo provjere osobnih podataka kandidata u državnome tijelu nadležnom za poslove uprave.

Srednje će škole, do najkasnije **28. svibnja 2011. godine**, ishoditi od *Ministarstva uprave* odobrenje kojim će im se omogućiti elektronički pristup i uvid u maticu rođenih i knjigu državljana radi provjere osobnih podataka kandidata koji se natječu za upis.

U postupku prijavljivanja za upis, uz prijavnicu na natječaj, kandidat može priložiti i preslike dokumenata, osim svjedodžbi koje se predaju u izvornicima.

Prilikom upisa, učenik uz upisnicu prilaže izvorne dokumente (obrazac upisnice bit će objavljen na mrežnim stranicama ovoga ministarstva).

Prijavnica na natječaj i upisnica oslobođene su plaćanja upravnih pristojbi (*Zakon o upravnim pristojbama* – NN 08/96., 77/96., 131/97., 68/98., 66/99., 145/99., 30/00., 116/00., 163/03., 17/04., 110/04., 141/04., 150/04., 153/05. i 129/06.).

Škola je dužna na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama škole (prema mogućnostima) objavljivati sve važnije informacije o upisima.

U svim gradovima ili naseljima s većim brojem škola, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport u Gradu Zagrebu i ured državne uprave u županiji u suradnji s upravnim odjelom nadležnim za obrazovanje u županiji, dužni su svakoga dana tijekom upisnih rokova osigurati dostupnost informacija i objavu podataka o slobodnim upisnim mjestima te usmjeravati kandidate u škole koje imaju slobodna upisna mjesta.

ZDRAVSTVENE KONTRAINDIKACIJE

XXIII.

Škola je dužna na svim dostupnim i vidljivim mjestima (oglasna ploča škole, mrežne stranice škole) istaknuti programe obrazovanja za koje postoje određeni zdravstveni preduvjeti (popis zdravstvenih kontraindikacija), kao i one programe za koje je posebnim propisima i mjerilima određeno utvrđivanje zdravstvene sposobnosti kandidata kao obveza pri upisu u školu.

Roditelj ili skrbnik i kandidat savjetuju se prije upisa u školu s liječnikom koji je pratio kandidata tijekom prethodnoga obrazovanja. Ako se kandidat upiše u program obrazovanja unatoč znanju o postojanju zdravstvenih kontraindikacija, odgovornost za nemogućnost završetka obrazovanja ili zapošljavanja preuzimaju učenik i roditelj ili skrbnik.

U natječaju za upis u spomenute programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja, kada je to utvrđeno posebnim propisima (npr. zdravstvo, željeznički, pomorski i zračni promet, obrt i dr.), škola je dužna objaviti da je **uvjet za upis** liječnička svjedodžba medicine rada, a da je **za prijavu na natječaj** potrebna potvrda liječnika, koji je pratio kandidata tijekom osnovnoga obrazovanja, o nepostojanju kontraindikacija za odabrani obrazovni program.

POSEBNA MJERILA I POSTUPCI ZA UPIS

Mjerila i postupci za upis u programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja

XXIV.

Izbor i upis kandidata u programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja u trajanju od 3 ili 3,5 godina temelji se na:

- postignuću uspjeha u osnovnoj školi;
- zdravstvenoj sposobnosti kandidata za obavljanje poslova i radnih zadaća u odabranome zanimanju.

Zdravstvena sposobnost kandidata za obavljanje poslova i zadaća dokazuje se liječničkom svjedožbom medicine rada, ako je tako propisano.

XXV.

Škole koje upisuju kandidate u programe obrazovanja za stjecanje strukovne kvalifikacije/zanimanja za koje je potrebna specifična sposobnost (tjelesna, govorna i slična) za stjecanje neke vještine mogu provoditi dodatnu provjeru kandidata za obrazovni program.

XXVI.

Uvjeti i način ostvarenja programa praktične nastave koja se organizira i izvodi izvan školskih radionica, uređuju se sukladno *Pravilniku o načinu organiziranja i izvođenju nastave u strukovnim školama, NN. 140/09*, o čemu škola zaključuje ugovor s poslodavcem kod kojega se praktična nastava izvodi.

XXVII.

Uz zajednička mjerila, za upis u programe obrazovanja za vezane obrte primjenjuju se i posebna mjerila i postupci utvrđeni na temelju posebnih propisa.

Mjerila i postupci za upis u programe obrazovanja za vezane obrte

XXVIII.

Elementi, pravila i postupci za upis u programe obrazovanja za vezane obrte utvrđuju se na temelju *Pravilnika o načinu ostvarivanja programa naukovanja i stručnog osposobljavanja za vezane obrte te o pravima, obvezama, praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju naučnika (NN 69/04.)*.

Izbor kandidata za upis temelji se:

- na postignuću u osnovnome obrazovanju;
- na zdravstvenoj sposobnosti kandidata za obavljanje poslova i radnih zadaća u odabranome zanimanju;
- na sklopljenome ugovoru o naukovanju (*Pravilnik o minimalnim uvjetima za ugovor o naukovanju, NN 18/08. i 19/10.*).

Ljestvica poretka kandidata za upis utvrđuje se tako da se izravno upisuju kandidati koji imaju, uz opće uvjete, sklopljen i registriran ugovor o naukovanju s licenciranim obrtom ili pravnom osobom. Ako je broj kandidata sa sklopljenim ugovorom o naukovanju veći od broja upisnih mjesta u školi, područna obrtnička komora će zajedno sa školom provesti razredbeni postupak. Razredbeni postupak se provodi prema utvrđenim zajedničkim i posebnim mjerilima i postupcima za upis u srednje strukovne škole utvrđenim ovom Odlukom.

Razredbeni postupak može se obaviti i prije zaključivanja ugovora o naukovanju ako se o tome usuglase područna obrtnička komora i škola, a što se obvezno objavljuje u natječaju za upis. Nakon tako provedenoga razredbenog postupka, upisani učenici sklapaju ugovor s licenciranim obrtom ili pravnom osobom.

Zdravstvena sposobnost kandidata za obavljanje poslova i zadaća dokazuje se liječničkom svjedožbom medicine rada.

Područne obrtničke komore dužne su po objavi ove odluke dostaviti obrtničkim školama popise licenciranih obrta i pravnih osoba s točnom adresom i **brojem slobodnih naučničkih radnih mjesta po zanimanjima**. Obveza je da se popisi slobodnih naučničkih mjesta istaknu na oglasnim pločama područnih komora i udruženja obrtnika te na oglasnim pločama škola.

Kada je broj naučničkih mjesta u licenciranom obrtu ili pravnoj osobi za pojedine programe obrazovanja za vezane obrte znatno veći od planiranoga broja učeničkih mjesta za istovjetna zanimanja u školi, područna obrtnička komora će uskladiti broj mjesta u odgovarajućemu strukovnom cehu tako da se poimence utvrdi s kojim će obrtima ili pravnim osobama za ovu školsku godinu sklapati ugovor o naukovanju, o čemu obavještava školu.

Ugovor o naukovanju sklapa se s roditeljem ili skrbnikom naučnika koji donosi na uvid:

- ovjerenu presliku završnoga razreda osnovnoga obrazovanja;
- liječničku svjedodžbu specijalista medicine rada.

U ugovaranju naukovanja sudjeluje i škola na način da ovjerava ugovor, a o zaključenim ugovorima uspostavlja i vodi evidenciju.

Ugovor se sklapa u četiri istovjetna primjerka od kojih po jedan primjerak pripada naučniku (roditelju ili skrbniku), obrtniku (pravnoj osobi), školi i područnoj obrtničkoj komori.

Ugovor o naukovanju sklapa se s licenciranim obrtom ili pravnom osobom u skladu s člankom 40. i 46. *Zakona o obrtu* (NN 77/93., 90/96., 102/98., 64/01., 71/01. 49/03. – pročišćeni tekst, 68/07. i 79/07.) i ovjerava u nadležnome uredu područne obrtničke komore o čemu evidenciju vodi Hrvatska obrtnička komora. Licencirani obrt ili pravna osoba može sklopiti onoliko ugovora koliko je utvrđeno u područnoj obrtničkoj komori, a sukladno broju slobodnih licenciranih mjesta.

Radi odabira naučnika licencirani obrt ili pravna osoba može prije sklapanja ugovora utvrditi uvjete i raspisati natječaj za prijam naučnika. Ako se na tako objavljeni natječaj prijavi više naučnika nego što ima naučničkih mjesta, preporučuje se licenciranom obrtu ili pravnoj osobi da ugovor sklopi s naučnikom koji ima bolji školski uspjeh.

Prednost pri upisu u programe obrazovanja za vezane obrte imaju djeca obrtnika koja se upisuju u program istovjetan obrtu kojim se bave roditelji ili skrbnici na temelju ovjerene preslike obrtnice roditelja ili skrbnika kojim dokazuju vrstu obrta kojim se bave, ako ispunjavaju ostale uvjete za upis koje utvrđuje škola.

PROGRAMI OBRAZOVANJA ZA STJECANJE NIŽE STRUČNE SPREME

XXIX.

Ljestvica poretka kandidata koji su se prijavili za upis u I. razred srednje škole radi se na osnovu općega uspjeha kandidata iz posljednja dva razreda osnovnoga obrazovanja.

NAKNADE ZA POVEĆANE TROŠKOVE OBRAZOVANJA

XXX.

Za pojedine programe obrazovanja mogu se utvrditi povećani troškovi obrazovanja koji se mogu naplatiti od učenika.

Odluku o povećanim troškovima obrazovanja i visini učenikova udjela donosi upravno tijelo osnivača nadležno za obrazovanje, na prijedlog školskoga odbora.

Iznos naknade za povećane troškove obrazovanja škola je dužna objaviti u natječaju za upis.

Škola učenika može potpuno ili djelomično osloboditi obveze plaćanja povećanih troškova obrazovanja.

Odluku o oslobađanju od plaćanja iz stavka 4. ove točke donosi školski odbor na prijedlog ravnatelja.

MINISTAR

dr. sc. Radovan Fuchs

